

Vergaderjaar 1989-1990

20 585

Raamwet adviesraden buitenlands-, ontwikkelingssamenwerkings- en defensiebeleid

Nr. 8

EINDVERSLAG

Vastgesteld 7 december 1989

¹ Samenstelling:

Leden: Van Dis (SGP), Stoffelen (PvdA), Aarts (CDA), voorzitter, Beinema (CDA), Stemerink (PvdA), Van Mierlo (D66), Gualthérie van Weezel (CDA), Frinking (CDA), Hennekam (CDA), Van der Linden (CDA), Leerling (RPF), Van Es (Groen Links), Herfkens (PvdA), Bolkestein (VVD), Weisglas (VVD), Van Heemskerck Pillis-Duvekot (VVD), De Kok (CDA), Vos (PvdA), Janmaat (Centrumdemocraten), Eisma (D66), Van Traa (PvdA), ondervoorzitter, De Hoop Scheffer (CDA), Melkert (PvdA), Lonink (PvdA), Van Middelkoop (GPV), Valk (PvdA).

Plv. leden: Korthals (VVD), J. H. van den Berg (PvdA), Van Iersel (CDA), Mateman (CDA), Buurmeijer (PvdA), Tommel (D66), Van Houwelingen (CDA), Huibers (CDA), Van Vlijmen (CDA), Deetman (CDA), Brouwer (Groen Links), Beckers-de Bruijn (Groen Links), Verspaget (PvdA), Voorhoeve (VVD), Wiebenga (VVD), Nijpels (VVD), Doelman-Pel (CDA), Wöltgens (PvdA), M. Zijlstra (PvdA), Kohnstamm (D66), Zijlstra (PvdA), Van Rooy (CDA), Paulis (CDA), Van Gijzel (PvdA), Scheltema-de Nie (D66), Quint-Maagdenberg (PvdA).

² Samenstelling:

Leden: Aarts (CDA), Van Leijenhorst (CDA), Beckers-de Bruijn (Groen Links), Gualthérie van Weezel (CDA), E. G. Terpstra (VVD), Buurmeijer (PvdA), Nijpels (VVD), Leerling (RPF), De Pree (PvdA), Krajenbink (CDA), Herfkens (PvdA), ondervoorzitter, Tommel (D66), Weisglas (VVD), Laning-Boersema (CDA), Paulis (CDA), Janmaat (Centrumdemocraten), Van Traa (PvdA), Verspaget (PvdA), De Hoop Scheffer (CDA), voorzitter, Ter Veer (D66), Lonink (PvdA), Apostolou (PvdA), Van Rooy (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA).

Plv. leden: Van Noord (CDA), Van der Linden (CDA), Rosenmöller (Groen Links), Van de Camp (CDA), Bolkestein (VVD), Kombrink (PvdA), Korthals Altes (VVD), Van

Na kennisneming van de memorie van antwoord bleek er in de vaste Commissies voor buitenlandse zaken,¹ voor ontwikkelingssamenwerking² en voor defensie³ nog behoefte te zijn bij de leden van de C.D.A.-, P.v.d.A- en V.V.D.-fracties aan het maken van opmerkingen en het stellen van nadere vragen.

De leden van de P.v.d.A.-fractie toonden zich daarbij in het algemeen tevreden over de op hun vragen verstrekte antwoorden. Op enkele punten was dit echter niet of onvoldoende het geval. Hierop wilden zij nogmaals de aandacht vestigen.

De leden van de V.V.D.-fractie spraken hun dank uit voor de antwoorden die door de betreffende ministers in de memorie van antwoord zijn gegeven.

Deze leden herhaalden hun vraag of het terugdringen van het aantal adviesraden in de betreffende sector van zes naar vijf bevredigend kan worden genoemd. Met instemming hadden zij kennis genomen van de opmerking in de memorie van antwoord dat «in principe niet naast adviesraden welke hun bestaan ontlenen aan deze raamwet, nog andere adviesraden in het leven geroepen dienen te worden, waarvan de oprichting niet conform de bepalingen van dit wetsvoorstel wordt

Dis (SGP), Van Zijl (PvdA), G. de Jong (CDA), Van Otterloo (PvdA), Ybema (D66), Schutte (GPV), Bijleveld-Schouten (CDA), Huibers (CDA), Schaefer (PvdA), Vermeend (PvdA), Roosen-van Pelt (CDA), Schimmel (D66), Van Gijzel (PvdA), Borgman (CDA), Melkert (PvdA).

³ Samenstelling:

Leden: Stemerink (PvdA), Gualthérie van Weezel (CDA), Frinking (CDA), ondervoorzitter, Borgman (CDA), Buurmeijer (PvdA), Mateman (CDA), Van Houwelingen (CDA), Van Vlijmen (CDA), Leerling (RPF), Van Es (Groen Links), Bolkestein (VVD), voorzitter, Korthals (VVD), Van Heemskerck Pillis-Duvekot (VVD), De Kok (CDA), Vos (PvdA),

Janmaat (Centrumdemocraten), Eisma (D66), Van Traa (PvdA), J. H. van den Berg (PvdA), Ter Veer (D66), Achttienribbe-Buijs (PvdA), Koffeman (CDA), M. Zijlstra (PvdA), Valk (PvdA).

Plv. leden: Huys (PvdA), Van der Linden (CDA), Aarts (CDA), Paulis (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA), Van Rooy (CDA), De Hoop Scheffer (CDA), Van Dis (SGP), Beckers-de Bruijn (Groen Links), Linschoten (VVD), Dijkstal (VVD), Weisglas (VVD), Janmaat-Abee (CDA), Melkert (PvdA), Tommel (D66), Schoots (PvdA), Van Middelkoop (GPV), Schimmel (D66), Dolman (PvdA), Krajenbink (CDA), Lonink (PvdA), Herfkens (PvdA).

geregeld». Zij verwezen daarbij ook naar het eerste uitgangspunt bij de reorganisatie van de externe advisering, nl. de «terugdringing van het aantal externe adviesraden». In verband daarmee zouden zij gaarne willen vernemen hoe de resultaten terzake in deze sector zich verhouden tot de resultaten in andere sectoren. Vanzelfsprekend onderschreven deze leden het belang van kwalitatief goede adviseer over belangrijke onderwerpen betreffende het beleid van de Nederlandse overheid.

De leden van de P.v.d.A.-fractie achtten allereerst de nadere uitleg van de betekenis van de woorden «in voorkomende gevallen», waar werd vastgesteld dat verschillende in de maatschappij levende opvattingen met betrekking tot een aandachtsgebied in een adviesraad vertegenwoordigd kunnen zijn, vooralsnog niet afdoende. Teneinde een uiteindelijk oordeel te kunnen vellen stelden zij er prijs op dat per relevante adviesraad zou worden beargumenteerd om welke reden werd afgeweken van het streven naar een redelijk evenwichtige vertegenwoordiging vanuit de samenleving.

Ten tweede waren zij niet overtuigd door de argumentatie met betrekking tot het afwijzen van een ruimere formulering terzake adviesaanvragen vanwege de Tweede Kamer. De aangevoerde overwegingen van financiële aard en doelmatigheid kwamen hen voor als substituut van de vrees dat in voorkomende gevallen aan aanvragen van de regering minder prioriteit zou kunnen worden gegeven. Waar echter in het voorstel van wet nadrukkelijk aan de adviesraden zelf werd overgelaten regels omtrent de eigen werkwijze te stellen, achtten zij een dergelijke afweging bij de adviesraden in juiste handen. En in zoverre sprake zou blijken te zijn van financiële consequenties zou de Kamer het eerst aangewezen orgaan zijn om hieraan gevolgen te verbinden. Zij zouden het op prijs stellen wanneer het kabinet zijn terughoudende opstelling deze zou willen heroverwegen.

Ten derde wensen zij terug te komen op hun eerdere suggestie regelen te stellen inzake de reactie namens de regering op ongevraagde adviezen. Zij stipuleerden hierbij dat deze suggestie geen betrekking had op door de Tweede Kamer (art. 3, derde lid) gevraagde adviezen, doch uitsluitend op door de betreffende adviesraad uitgebrachte ongevraagde adviezen (art. 3, vierde lid).

Om het werk van de adviesraden recht te doen en hun ruimte voor zelfstandig opereren te benadrukken achtten zij het gewenst dat de regering, op enigerlei wijze die uiteraard niet zou kunnen worden voorgeschreven, als regel op ongevraagde adviezen zal reageren, zodat de Tweede Kamer hiervan ook kennis kan nemen. Ten vierde riepen de opmerkingen over de status van de ambtelijke secretariaten van de afzonderlijke adviesorganen nog nadere vragen op. In het bijzonder vroegen zij zich af hoe de voorgestelde bepaling onder art. 6, tweede lid zich verhiel ten opzichte van de praktijk waarin in een aantal gevallen sprake blijkt van overlapping met het departementale apparaat en de hier binnen geregelde verantwoordelijkheden. Meer toegespitst was hen de formulering in de bijlage onder 2 (ACM) opgevallen, waarin omtrent de positie van de secretaris nadrukkelijk werd aangegeven dat deze voor de uitoefening van zijn functie uitsluitend verantwoording schuldig is aan de minister. Hoe was een en ander met elkaar te rijmen, zo vroegen zij.

De leden van de C.D.A.-fractie merkten hierna het volgende op. In het antwoord op de vraag over de op één na laatste volzin van onderdeel zeven in de memorie van toelichting stelt de regering dat de bestaande tekst van de memorie van toelichting te verkiezen is. In artikel 11, eerste lid, staat: «Onze ministers bepalen zo spoedig mogelijk een standpunt ten aanzien van de adviezen, bedoeld in artikel 3, eerste lid». De memorie van toelichting geeft aan dat deze bepaling van overeenkom-

stige toepassing is voor artikel 3, tweede lid. Dat staat echter niet in het voorstel van wet. Alleen artikel 11, tweede lid, is van toepassing op artikel 3, tweede lid. Derhalve ware het wenselijk om alsdan in artikel 11, eerste lid, op te nemen dat dit artikel 3, tweede lid, zoals de regering zelf in de memorie van toelichting aangeeft en in de memorie van antwoord onderstreept.

De bijlage gaf de leden van de P.v.d.A.-fractie nog aanleiding tot een vraag over het budget van de Adviesraad Militaire Productie. Naar aanleiding van een vergelijking met de beschikbare gelden voor de andere commissies en in aanmerking genomen dat in het genoemde bedrag de personeelskosten niet waren inbegrepen, hadden zij er behoefte aan een nadere onderbouwing van het AMP-budget te ontvangen.

In het verlengde hiervan vroegen zij of het overweging zou verdienen in het wetsvoorstel alsnog een bepaling op te nemen die de criteria voor directe dan wel indirecte subsidiëring van de kosten van de adviesraden zou vastleggen.

In de redactionele opmerkingen vroegen de Vaste commissies in artikel 2, tweede en derde lid, de term «termijn van instelling» te wijzigen. Hoewel de regering vindt dat deze term geen verdere verduidelijking behoeft ware het beter hier te spreken van de periode van werkzaamheid.

Vertrouwend dat de regering tijdig voor de openbare behandeling van dit wetsvoorstel schriftelijk zal antwoorden op de bovenstaande vragen en opmerkingen, achten de commissies die openbare behandeling daarmee genoegzaam voorbereid.

De voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken,
Aarts

De griffier van de vaste commissie voor Defensie,
Hubert

De voorzitter van de vaste commissie voor Ontwikkelingssamenwerking,
De Hoop Scheffer

De voorzitter van de vaste commissie voor Defensie,
Bolkestein